

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КВНЗ «Вінницька академія
неперервної освіти»

Протокол № _____
від _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Департаменту
гуманітарної політики Вінницької
обласної державної адміністрації

№ _____ 2021 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Творче об'єднання «Бохоняни»»

1 рік навчання

Вінниця 2021

**ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ**

ОБГОВОРЕНО ТА ПОГОДЖЕНО
Методичною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № 2 від 13.04.2021р.

Голова ради

 Н.А.Шмаль

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № 2 від 31.05.2021р.

Голова ради

 О.А.Драгомирецька

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Творче об'єднання «Бохоняни»
1 рік навчання

м. Вінниця 2021 р.

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики
Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницька обласна станція юних натуралістів

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КЗВО «Вінницька академія
безперервної освіти»
Протокол від 28 серпня 2021 року №3

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту гуманітарної
політики обласної державної
адміністрації
від 01 грудня 2021 року №936

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Творче об'єднання «Бохоняни»
1 рік навчання

м. Вінниця 2021 р.

Укладач: Іванькова Оксана Володимирівна, керівник гуртка Вінницької обласної станції юних натуралістів

Художньо-естетичного напрямку

Рецензент: І.М. Чупринко – відмінник освіти України, методист Вінницької обласної станції юних натуралістів

**ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ**

«ПОГОДЖЕНО»

Протокол засідання
Науково-методичної ради
КВНЗ «Вінницька академія
Неперервної освіти »

_____ 2021 р. № _____

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Наказ Департаменту гуманітарної
політики
Вінницької обласної
державної адміністрації

_____ 2021 р. № _____

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Творче об'єднання «Бохоняни»
1 рік навчання

м. Вінниця 2021 р.

Укладач: Іванькова Оксана Володимирівна, керівник гуртка Вінницької обласної станції юних натуралістів

Художньо-естетичного напрямку

Рецензент: І.М. Чупринко – відмінник освіти України, методист Вінницької обласної станції юних натуралістів

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО ОБ'ЄДНАННЯ «БОХОНЯНИ»

Початковий рівень

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виховання у дітей патріотизму, поваги до народних традицій, звичаїв та обрядів, духовних цінностей українського народу є одними із головних завдань, які стоять перед закладами позашкільної освіти. Ефективним засобом, що має на меті втілити їх у життя, є робота творчих об'єднань, оскільки саме народна творчість допомагає глибше пізнати особливості внутрішнього світу народу, його психології.

Робота творчого об'єднання має багато граней. Це, насамперед, вивчення й збереження народно-пісенної творчості, танцювального мистецтва та гри на народних інструментах, обрядів і звичаїв, дитячого фольклору, народно-прикладного мистецтва, а також відтворення (виконання) кращих зразків фольклору. Його різножанровість збагачує дітей, розвиває їхню самодіяльну творчість і фантазію.

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості засобами творчого колективу.

Основні завдання полягають у формуванні таких *компетентностей*:

1. *Пізнавальної*, що забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями фольклорного жанру, народнопісенної творчості нашого народу; народної манери виконання.
2. *Практичної*, що сприяє оволодінню навичками гри на народних інструментах; виконанню кращих зразків народнопісенної творчості нашого народу.
3. *Творчої*, що забезпечує формування творчих здібностей, музичного мислення, вокального слуху та голосу; формування почуття ритму, пластики та грації; розвиток виконавської майстерності.
4. *Соціальної*, що сприяє вихованню дбайливого та шанобливого ставлення до народних традицій, сценічної культури, національної свідомості; формування естетичного смаку; популяризації фольклорного жанру.

Програма розрахована на один рік навчання: початковий рівень – 144 год., 4 години на тиждень. Наповнюваність навчальних груп становить 10-15 дітей, віком 6-17 років.

Навчальна програма сприяє створенню передумов для розвитку в дітей активного ставлення до історичного пізнання, залучення їх до практичної діяльності, пов'язаної з пошуком і опрацюванням інформації.

Гуртківці повинні бути активними учасниками пошуково-краєзнавчих експедицій, організовувати етнографічні фольклорні розвідки, практикувати проведення календарних і родинних обрядів, свят.

Реалізуючи зміст програми на рівні конкретного навчального матеріалу, необхідно показати зв'язок між історією місцевості та історією України, взаємодію минулого, сучасного і майбутнього.

Програма передбачає проведення занять, лекцій, тренінгів, читань, вікторин, концертів, навчально-тренувальних занять, репетицій, екскурсій, практичної роботи. Проводити заняття керівник може у будь-якій формі: заняття - гра, заняття - казка, заняття - пошук, заняття -спів, заняття - бесіда, заняття - концерт, яке перетворюється у масовий захід: тематичну програму, календарно - обрядове дійство, вечір - зустріч, вечорниці тощо. Важливе значення для творчого об'єднання має експедиційно-пошукова робота.

Репертуар творчого об'єднання добирається відповідно до кожної з вікових категорій, творчої працездатності та виконавських здібностей учасників.

Програма адаптована. Розроблена на основі Програми гуртка дитячого фольклорного колективу зі збірника «Програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку, упорядник Ткачук В.В. -К.: Грамота 2008. - Вип.1.

Рекомендована Міністерством освіти і науки України (Лист Міністерства освіти і науки України № 1 /11-5303 від 18.07.2008 р.).

НАВЧАЛЬНО – ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

<i>№ п/п</i>	<i>Розділ, тема</i>	<i>Кількість годин</i>		
		<i>усього</i>	<i>теоретичні заняття</i>	<i>практичні заняття</i>
1.	Вступне заняття	2	2	-
2.	Заняття з народознавства	52	14	38
3.	Вокально-хорова робота	16	2	14
4.	Дитячий фольклор	10	-	10
5.	Елементи хореографії	20	-	20
6.	Концертно-масова робота	40	-	40
7.	Підсумкове заняття	2	-	2
<i>Разом</i>		144	18	126

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год)

Ознайомлення з планом роботи фольклорного колективу.
Правила поведінки в колективі.
Організаційні питання.
Мета і завдання фольклорного колективу.
Роль у дослідженні історії рідного краю.

2. Заняття з народознавства (52 год)

Походження і жанри українського фольклору.
Вивчення фольклорно-етнографічної діяльності дослідників України.
Поняття про родовід, народну та національну символіку. Обереги.
Народне житло українців.
Календарно-обрядові звичаї та свята.
Національний одяг українців.
Народна кулінарія українців.
Промисли та ремесла українців.

Практична робота:

- виготовлення та декорування речей з національною символікою.

3. Вокально-хорова робота (16 год)

Ознайомлення дітей з вокально-хоровими навичками співу в народній манері (прослуховування мелодії чи твору з голосу та з фонозапису виконавців, професійних і дитячих фольклорних колективів).
Формування правильного відкритого, легкого, дзвінкого звуку. Робота над співом в унісон з метою створення єдиної манери співу.
Поступовий розвиток діапазону при індивідуальному підході до кожного учасника.
Ознайомлення з вокально-хоровими навичками – диханням, артикуляцією, дикцією.

Практична робота:

- вивчення різножанрових пісень (обрядових, календарних, соціально-побутових тощо);
- розспівування вивчених творів або їхніх частин.

4. Дитячий фольклор (10 год)

Пісні, ігри, забави, скоромовки, лічилки, примовки, загадки тощо.

Практична робота:

- вправи – ігри на розвиток уваги, ініціативи, самостійності учасників фольклорного колективу;
- вивчення з дітьми простих народних пісень із невеличким співочим діапазоном, які зустрічаються в дитячих іграх, колискових, обрядових піснях.

5. Елементи хореографії (20 год)

Хоровод – найдавніша форма народного мистецтва, основа української народної хореографії.

Зв'язок хороводів з обрядовими діями.

Уміння поєднувати рух зі співом або грою, зберігаючи темпоритм твору та якість звучання. Зміст танцю через рухи та жести.

Практична робота:

- вправи на розвиток правильної постави (тренування м'язів, які утримують хребет, і м'язів черевного преса);
- опанування легких рухів і поєднання їх із текстом пісні.

6. Концертно – масова робота (40 год)

- проведення концертів (виконання пісень, танців, традиційних обрядів українського фольклору);
- екскурсії для ознайомлення з природою, історією та культурою краю;
- дослідження пісенної, обрядової творчості, народних ремесл та промислів під час фольклорно-етнографічних експедицій;
- зустрічі з народними виконавцями;
- проведення благодійних концертів, вечорів, свят, акцій ;
- участь в організації й проведенні народних гулянь, родинних свят, обрядів.

7. Підсумкове заняття (2 год)

Звітний концерт колективу. Відзначення кращих виконавців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати:

- основні поняття етнографії та фольклорної науки;
- особливості українського житла, народної кулінарії, календарно-обрядових звичаїв та свят свого району;
- характеристику основних видів господарської діяльності, промислів і ремесел;
- характерні особливості пісенної та фольклорної творчості свого краю.

Вихованці повинні вміти:

- працювати з письмовими документальними джерелами й археологічними пам'ятками в архіві та музеї;
- характеризувати основні види господарської діяльності, промисли та ремесла, поселення і житло свого регіону;
- виявляти характерні риси пісенної творчості свого району, записувати обряди та свята місцевості;
- збирати, обробляти та вивчати етнографічні й фольклорні матеріали.

Вихованці повинні набути досвіду:

- дослідження пісенної та обрядової творчості свого краю;
- обробки етнографічного матеріалу;
- опрацювання документальних джерел;
- збирання і записування рецептів обрядових страв;
- участі в обрядових дійствах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воропай О. Звичаї нашого народу : етнограф. нарис / О. Воропай ; худож.-оформлювач Л. Д. Киркач-Осипова. – Харків : Фоліо, 2005. – 508 с.
2. Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся / упор. В. П. Ковальчук. – Рівне : Перспектива, 2013. – Вип. IV. – 256 с.
3. Золота енциклопедія слов'янського застілля / укл. О. В. Кривоший, О. О. Єрошеко. – Донецьк : Глорія Трейд, 2004. – 384 с.
4. Золота книга українських традицій та звичаїв / авт.-уклад. І. Скрипник. – Донецьк : Агентство Мультипрес, 2011. – 288 с.
5. Краєзнавчі дослідження Рівненщини : збірник науково-методичних статей / за ред. В. О. Веремчук, В. О. Мартинюка. – Рівне : Державне редакційно-видавниче підприємство, 1997. – 48 с.
6. Лебеді материнства : посібник для вчителя / упор. І. Клід, Н. Новак. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 168 с.
7. Лозко Г. С. Українське народознавство / Г. С. Лозко. – Вид. 3-тє, доп. та перероб. – К. : АртЕк, 2006. – 472 с.: іл.
8. Пістун Т. В. Українські прадавні обереги. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. – 40 с.: іл.
9. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання / Ю. Руденко. – К. : Видавництво імені Олени Теліги, 2003. – 328 с.
10. Україна : дитяча енциклопедія / авт.-упоряд. В. М. Складенко та ін. ; худож.-оформ. І. В. Осипов. – Харків : Фоліо, 2008 – 319 с.